

La Comissió, el Dia de la Dona i els reptes de les professionals

Un reflex de la situació actual

És dijous, 6 de març, i la ciutat bull. No només per la frenètica activitat del MWC, sinó també pels actes que reivindiquen el compromís lila. És aquesta l'època de l'any en què mitjans, empreses i institucions volen posar en valor la seva aposta per la igualtat.

Fa dècades que les dones treballem per trencar sostres de vidre, i just quan semblava que l'horitzó s'obria amb millores efectives, tornen a sonar veus que volen fer-nos retrocedir. Com si no haguéssim demostrat prou que el talent femení és essencial en tots els àmbits. Però aquí seguim: esquivant els intents de relegar-nos a la irrellevància política i professional, lluitant contra una càrrega domèstica que encara recau, massa sovint, sobre les nostres espatlles.

Ser invisibles mai ha estat una opció. Per això, cada 8 de març és un recordatori que som aquí, que avancem i que no hi ha marxa enrere.

“Està bé parlar amb tu, que tens més experiència. Amb les meves amigues estem molt perdudes. Volem sortir del país, anar a Suïssa i estalviar una mica, però alhora ens preocupa la nostra formació”, em confessa una amiga de vint-i-pocs anys, minuts abans que comenci la trobada organitzada per la **Comissió de Dones i d'Igualtat de la Intercol·legial**. Sí, es diu així. Per alguna cosa són institucions.

Somric i li dic que, en el fons, totes estem una mica en el mateix punt: buscant cap a on tirar.

La trobada és a la nit, al Col·legi de l'Advocacia de Barcelona (ICAB), i, de cop, materialitzo l'anhel de la meva amiga. Una trentena de dones de diverses generacions s'han reunit per compartir com afronten les dificultats en els seus respectius àmbits professionals. Les casuístiques són molt variades.

L'acte es titula "Les Comissions de Dones i Equitat en els Col·legis Professionals". El nom no és precisament atractiu, ho reconec, jo també ho vaig pensar. Però feu-me cas, va valdre molt la pena. I l'objectiu pel qual treballen, encara més: la plena integració i el reconeixement de la dona en el món professional. *Olé!*

Anem al gra, com estan les coses en cada sector professional? Doncs aquí us explico algunes de les experiències que es van compartir.

Comencen les economistes. Les representa la vicepresidenta de la Comissió d'Igualtat del **Col·legi d'Economistes de Catalunya (CEC)**, **Maria Torra i Badia**. La institució té 46 anys, és madura. Un 72% dels col·legiats són homes i un 28% dones. Però... i aquí ve el motiu de la preocupació: entre les persones graduades en aquesta matèria, un 53% són dones i un 47% són homes. Hi ha feina.

Tenen una Comissió per observar què passa i per què els percentatges de dones col·legiades són els que són. Fa 14 anys que un grup hi treballa. I no se sap ben bé si una cosa va primer i l'altra després, però **l'any 2012 es premia la primera Economista Dona d'Empresa de l'any: Ma Àngels Vallvé Ribera**. 2012, la primera. Que bàrbar! Sento la

veu d'una cosina bocamolla i divertida que tinc. Però sí, és bàrbar. I sense la feina del grup que ho treballa, s'hi hagués arribat?

En fi, a la Comissió han anat per feina, i el 2019 convoquen les economistes a trobar-se – “economistes del món, uniu-vos” – i s'anomenen els reconeixements Col·legiada de Mèrit i Col·legiada d'Honor. Aquest últims noms poden sonar estranys per algunes generacions, són una mica antiquats. Però creieu-me quan us dic que en molts llocs aquestes credencials obren o tanquen portes. I si és així, elles també les reclamen. Només faltaria. Estrictament no valen res, però en termes de visibilitat valen el seu pes en or. Ho veieu? Ja, perquè no sabeu res.

L'altra fita serà l'any 2021, quan la paritat arriba als òrgans de decisió. Es tria **la primera vicedegana, l'Àngels Fitó**. I la primera degana? Arribarà. Deixeu-les treballar.

Bé, expliquen moltes altres activitats, però destaco els Índexs de la igualtat. M'encanta l'exercici. Compten, mesuren, posen dades en àmbits com 1) la Participació col·legial, 2) Visibilització i reconeixements, i 3) Apoderament.

Hi ha feina en tots els camps, però en la 2 i la 3 encara més. Ara la institució cuida la paritat en actes i esdeveniments que organitza. I en general, hi ha hagut avanços substancials en els objectius a partir de posar el focus i treballar-hi.

La vicepresidenta acaba amb la Marató Viquidona, una iniciativa que pretén fer visibles i accessibles les històries, assoliments i narratives de les dones. Incís, no tenim ni idea de les dificultats que s'han de superar per aparèixer a la Viquipèdia, que és l'actual “mataburro” de tota la vida, el diccionari bàsic auxiliar, per si no m'enteneu, que sóc crucenya. I us tinc paciència.

Les economistes s'esforcen i són impulsores d'estudis en diversos camps per analitzar l'impacte en clau femenina. Presenten el llibre *Dones Economistes i Empresàries*, editat per l'Observatori Dona Empresa i Economia (ODEE) i que es presenta el proper 8 d'abril de 2025 al Fòrum Hipàtia.

Acaben amb una crida a la reflexió: Com podem continuar transformant l'economia en clau d'igualtat? Jo no deixo d'aplaudir, molt, però que molt bé.

Després d'escoltar les economistes, la veu de la **Rosa Rodríguez i Gascons**, secretària del **Col·legi Oficial de Pedagogia de Catalunya (COPEC)**, i una figura clau, s'imposa a l'escenari. Ella destaca un fet cridaner: la professió pedagògica és majoritàriament femenina, amb un 85% de dones, però això no es tradueix en igualtat de condicions als espais de poder. Malgrat ser una professió feminitzada, les pedagogues pateixen una clara manca de representació en els òrgans de decisió.

El Col·legi va crear la Comissió de la Dona l'any 2020 per lluitar contra la discriminació de gènere i per promoure la igualtat salarial i laboral. Els objectius són clars: empoderament femení, sororitat i un compromís ferm amb la conciliació entre vida personal, familiar i laboral. “La formació és la nostra arma més poderosa”, diu Gómez Serés, mentre un ambient de reflexió recorre la sala.

Les denúncies per discriminació laboral, desprestigi professional o difamació per raó de gènere continuen sent una realitat preocupant. Un 8% de les pedagogues han experimentat discriminació a la feina, un 10% han estat víctimes de desprestigi i un 12% han patit

difamacions a les xarxes socials pel simple fet de ser dones. Sovint, aquests atacs es desencadenen arran dels informes de custòdia que han de redactar a petició de les autoritats en casos de divorci. Quan el resultat no afavoreix un dels progenitors, comencen les represàlies, que poden afectar les mestres en tots els àmbits possibles.

Davant d'això, *La Comissió* ha habilitat un punt lila, un espai de suport i acompanyament per a les dones que volen denunciar aquestes agressions laborals i socials. La violència de gènere, ja sigui psicològica, laboral o física, no es tolera, i la professionalitat de les dones en l'àmbit pedagògic no pot ser minvada ni menyspreada.

Continuem. La **Carme Ferran i Sanz**, vicepresidenta del **Col·legi Oficial d'Agents Comercials de Barcelona (COACB)**, no vol perdre ni un segon i ja es disposa a intervenir. Per ser precisos, el col·legi que representa, el de l'agent comercial, és una mica especial. Aquests intermediaris que s'encarreguen de comprar i vendre són alhora ben valorats i, a vegades, tot el contrari.

Però comencem des del principi. Els agents comercials van fer el seu camí fa més de 100 anys. Com un bon vi de reserva, el COACB té història. I també han recollit les seves dades de desigualtat.

El 1943, les dones en aquest col·legi eren només el 6%. Avui, representen el 18%, i les darreres novetats són esperançadores: el 25% de les noves altes són dones. I aquí arriba la millor notícia: del personal que treballa al col·legi, el 90% són dones. Ah, i un altre detall curiós: els sectors més destacats per elles són els de serveis, articles per la llar, químics i tèxtils.

La Comissió aquí és jove, acaba de complir un any, però és el primer pas per a crear aliances poderoses amb altres comissions de dones d'altres col·legis professionals. El seu objectiu? Oferir una resposta als reptes comuns que afronten les dones en aquests àmbits. Des de la comunicació inclusiva fins a protocols per combatre la discriminació i, per descomptat, reforçar la presència femenina en els espais de lideratge. Elles saben què volen, i el busquen fermament.

I ara, agafeu aire, perquè arriba el torn de les fisioterapeutes. Sí, aquelles que amb un bon massatge ens farien la vida més senzilla. A Barcelona, els massatges haurien de ser un dret universal, oi? Parla **Marlen Moreno Martínez**, de la directiva del seu Col·legi, on elles ja representen un 60,5% i ells un 39,5%. Aquí, sembla que les coses estan més equilibrades.

I com a tot col·legi que es respecti, aquí també hi ha *La Comissió*. Té forma d'un Observatori de Gènere. Ha d'analitzar, observar i, per descomptat, ajudar a prendre decisions per actuar. Surt la frase "igualtat efectiva". *Efectiva, efectivaaaaa* l'eco se'm queda al cap.

Bé, igual que altres col·legis, els seus objectius passen per visibilitzar, detectar problemes i aconseguir una representació equilibrada de gènere. Però, atenció, tenen una particularitat: volen un ús no sexista del llenguatge "acadèmic i clínic". Companyes meves, allà sí que hi ha feina.

Per abordar-la, des de 2019 realitzen una enquesta, i com sempre, són més les dones que compleixen els deures. Però la sorpresa ve quan llegim les dades. Si els preguntem sobre assetjament de gènere, un 64% diu que sí. I si anem més enllà, un 57% afirma que ha patit

assetjament sexual. Però el més alarmant: només un 11% ho han denunciat. I per què tan poques? “Vaig pensar que no era important”, diuen moltes. I aquí és on entra el problema. Moltes de nosaltres sabem que sovint aquestes situacions han quedat en el silenci, perquè, fins fa poc, el nostre malestar no es considerava prou important.

Les dades de l'enquesta continuen dibuixant una realitat incòmoda i gens afalagadora sobre el comportament dels nostres congèneres en l'entorn laboral. Cal tenir en compte que les preguntes se centren en situacions viscudes a la feina: li han demanat una cita? Un 45% de les terapeutes responen que sí. Li han fet un regal romàntic o de caire sexual? Un 12% diu que sí, sense comentaris. I més? Un 54% de les entrevistades han rebut comentaris sexuals que les han fet sentir incòmodes. I tot això, en una professió on moltes han de treballar en domicilis particulars, oferint massatges com a part del tractament clínic. Posa la pell de gallina.

A totes aquestes dones, oportunament, les presenta i modera la **Marta Corcoy Rius**, periodista, **delegada de gènere del Col·legi de Periodistes de Catalunya**, presidenta de l'Associació Dones Periodistes de Catalunya i coordinadora del projecte Infoparticipa.

Per cloure la jornada, **Sandra Bestraten**, presidenta de la demarcació de Barcelona del Col·legi d'Arquitectes i de la Comissió de Dones i d'Igualtat de la Intercol·legial, deixa una reflexió contundent: hem avançat, sí, però encara queda molta feina per fer. Anuncia també la imminent posada en marxa del Punt Lila de la Intercol·legial, un mecanisme per garantir més confiança i anonimat a les professionals que ho necessitin.

A més, destaca els preparatius del 50è aniversari de les primeres Jornades Feministes celebrades a Barcelona el maig de 1976. Un estudi vinculat a aquesta commemoració vol posar en valor la incorporació de les dones en sectors professionalitzats com una de les fites del moviment, que avui suma unes **120.000 col·legiades**.

La paritat ha anat guanyant espai als òrgans de govern, i, tot i que encara hi ha molt camí per recórrer, cada cop més homes entenen la situació de les seves companyes, les donen suport i, sobretot, les promocionen. “Hem d'enfortir la nostra xarxa, perquè ningú no ha de tallar mai les ales de ningú”, conclou. Que així sigui, presi!

Després de tanta inspiració, arriba el moment de relaxar-nos: un espai per a la conversa distesa i, com no, una copa de cava per brindar per les lluites compartides.

Finalment, la **Guiomar Amell i Amell**, degana del Col·legi de Belles Arts i de Dibuix de Catalunya, ens presenta una joia que simbolitza la nostra lluita. Amb una espiral en esmalt lila que representa l'opressió i el trencament d'estructures, i una perla al mig que simbolitza la dona que se'n surt.

Una joia única, com la força de les dones.

Els dies següents, el lila continuava tenyint els carrers.

Yohany L. Ayala,
periodista i directora La Marina